

Współpraca szkoły i poradni w procesie diagnozy funkcjonalnej ucznia

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
w Bielsku Podlaskim

„Jedyną stałą rzeczą w życiu
jest zmiana”

Heraklit z Efezu

Dziecko/uczeń ze SPE w systemie oświaty

Aktualnie	Docelowo
Model medyczny	Model biopsychospołeczny
System wsparcia: szkoła, poradnia	System wsparcia: Wspólnie: szkoła + poradnia
Niejednolite procedury diagnostyczne	Standardy postępowania diagnostycznego i postdiagnostycznego
Nakładanie się i powielanie zadań szkoły i poradni	Jasny podział zadań szkoła – poradnia
Trudności w zapewnieniu wsparcia na terenie szkoły	Zwiększenie autonomii dyrektora szkoły w zakresie realizacji wsparcia

Do czego dążymy?

- Odejście od pojedynczych działań poszczególnych placówek udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej na rzecz zaplanowanego, realizowanego wspólnie **procesu oddziaływań**

Etapy wsparcia

Etap I

- **Konsultacje szkolne**
- Cztery poziomy wsparcia

Etap II

- Pogłębiona **diagnoza specjalistyczna** dokonywana w poradni psychologiczno-pedagogicznej (opinia, orzeczenie)

Etap III

- **Wsparcie** zorganizowane na podstawie dokumentu wydanego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną
- **Konsultacje szkolne** prowadzone z udziałem specjalisty z poradni psychologiczno-pedagogicznej

Poziomy wsparcia

pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Etap I

Poziom I

Rozpoznanie
dokonane przez
nauczyciela

Poziom II

Rozpoznanie –
zespół w szkole

Poziom III

Rozpoznanie –
zespół w szkole
+ specjalista
z poradni

Poziom IV

Zespół w szkole
+ specjalista
z poradni
decyzja
o diagnozie
w poradni

Optymalny model diagnozowania

Model biopsychospołeczny – diagnoza wieloaspektowa, funkcjonalna (uwzględniająca czynniki biologiczne, psychiczne i społeczne)

Odejście od diagnozy ilościowej na rzecz ilościowo-jakościowej, dynamicznej, **funkcjonalnej**

DIAGNOZA FUNKCJONALNA W OBSZARZE EMOCJONALNO-SPOŁECZNYM TROS-KA

Projekt: Opracowanie instrumentów do prowadzenia
diagnozy psychologiczno-pedagogicznej prowadzony przez
Ośrodek Rozwoju Edukacji

Cel diagnozy

Głównym celem diagnozy funkcjonalnej jest rozpoznanie czynników środowiskowych, warunkujących wystąpienie zachowania problemowego, opis jego przebiegu oraz konsekwencji, udzielenie uczniowi wsparcia i zastąpienie zachowania niepożądanego bardziej akceptowanym społecznie (Scott i inni, 2004).

ROZPOZNANIE – OPIS - WSPARCIE

Zasady diagnozy funkcjonalnej

- Należy uwzględnić zarówno obszary deficytów ucznia, jak i jego zasoby. Orientacja na zasobach pozwala motywować go do rozwoju i aktywnie radzić sobie z trudnościami.
- Diagnoza funkcjonalna obejmuje opis wszystkich obszarów funkcjonowania ucznia jako podmiotu spostrzeganego holistycznie:
 - rozwój fizyczny,
 - rozwój poznawczy,
 - rozwój językowy,
 - rozwój społeczny, moralny i emocjonalny,
 - rozwój tożsamości i osobowości.

Funkcjonowanie dziecka

MODEL

Stan
zdrowia

Zdolności,
cechy

Środowisko

BIO-

-PSYCHO-

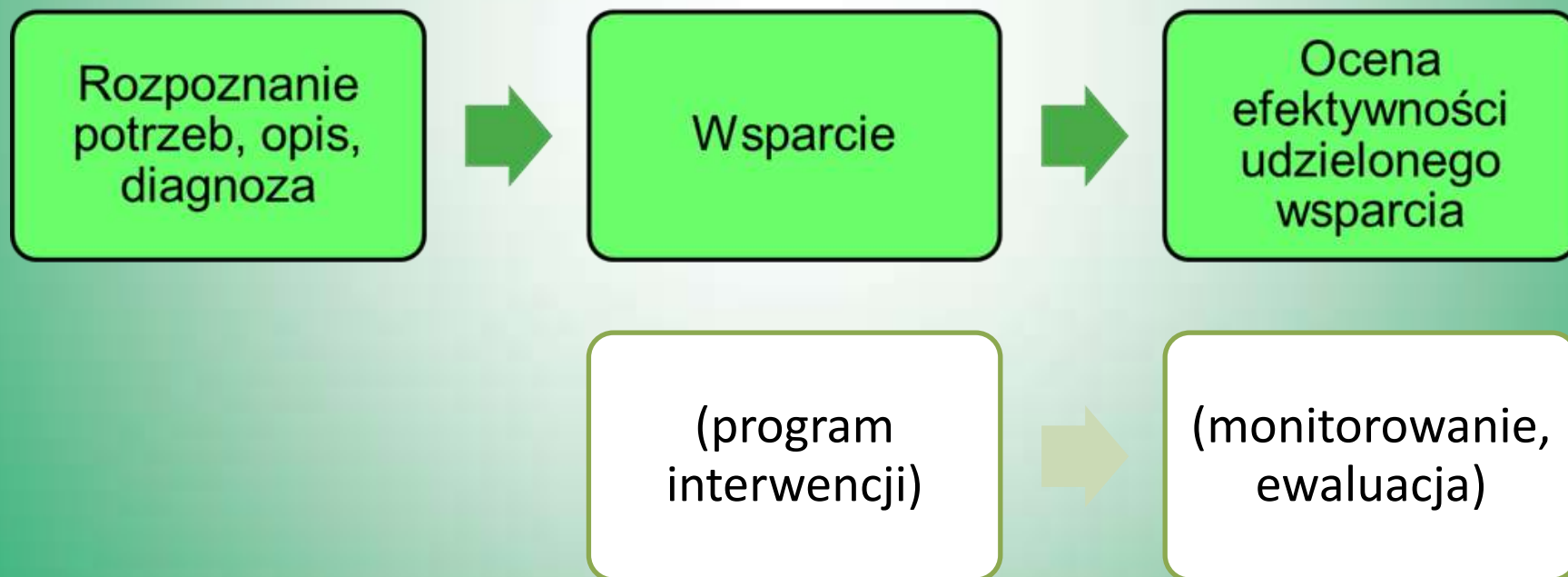
-SPOŁECZNY

Kontekst wsparcia

Diagnoza funkcjonalna

Dobrostan według koncepcji autodeterminacji (Ryan, Deci, 2001; 2004)

POTRZEBA PRZYNALEŻNOŚCI	<ul style="list-style-type: none">- Okazywanie jednostce życzliwości i zainteresowania- Utożsamienie się z pewną grupą społeczną np. poprzez wspólne cele do realizacji
POTRZEBA KOMPETENCJI	<ul style="list-style-type: none">- Wyzwania dostosowane do możliwości- Informacje zwrotne na temat postępów- Możliwość wykorzystanie posiadanego potencjału w praktyce
POTRZEBA AUTONOMII	<ul style="list-style-type: none">- Brak presji, przymusu- Możliwość dokonywania wyboru- Uzasadnienie słuszności działania

Potrzeba przynależności

- Budowanie tożsamości klasy jako zespołu, a nie tylko grupy uczniów (patron klasy, motto, piosenka powitalna, okrzyk „bojowy”, codzienne rytuały: powitanie, pożegnanie, urodziny, zagadka dnia, myśl dnia, itp.).
- Określenie wspólnych celów do realizacji (czego się dziś uczymy?; co chcielibyśmy wspólnie osiągnąć w tym tygodniu/miesiącu/roku?; co mamy ze sobą wspólnego – pasje, zdolności, ubrania, zwierzęta domowe, itp.?).
- Wzajemna życzliwość (listy do przyjaciela, dziennik dobrych uczynków, minuta „pięknych słów”).

Potrzeba kompetencji

- Wyzwania dostosowane do możliwości
- Zadania zbyt trudne – lęk
- Zadania zbyt łatwe – nuda

Zadania wielopoziomowe – to samo wprowadzenie dla wszystkich uczniów, ale różne poziomy trudności. Uczeń decyduje, który poziom (i ile poziomów) wybiera. Każdy uczeń ma poczucie sukcesu: uczeń z trudnościami („poradziłem sobie”), uczeń zdolny („nie nudziłem się”).

Potrzeba autonomii

- Podanie uczniom uzasadnienia omawianych treści podczas zajęć: ***Po co to robimy?***
- Współdecydowanie uczniów o przebiegu zajęć (forma uczenia się, zakres tematów, sposób sprawdzenia wiedzy, wykorzystywane środki dydaktyczne).
- Umożliwienie chwilowego „nieangażowania się” w zajęcia (sygnalizowane przez wspólnie ustalony gest/znak).
- Możliwość wyrażenia opinii na temat zajęć aktualnych i oczekiwań dotyczących zajęć przyszłych.

Zasada: PUK! PUK! (Knopik, 2017)

Nauczyciel przed rozpoczęciem zajęć analizuje opracowany plan działania według zasady: PUK! PUK!:

P – potrzeby (*Na jakie potrzeby ucznia odpowiadają zajęcia?*)

U – uwaga (*W jaki sposób pobudzę uwagę każdego ucznia?*)

K – korzyści (*Jakie korzyści odniesie uczeń dzięki tym zajęciom?*)

P – pytam (zamiast podawania gotowych odpowiedzi)

U – uzasadniam (zamiast „bo tak trzeba!”)

K – komentuję (zamiast lekceważenia głosu/wypowiedzi ucznia)

Dziękuję za uwagę

Barbara Szpalerska

Dyrektor

Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

W Bielsku Podlaskim